

ZÁKLADNÍ POTŘEBY

VZDĚLÁVACÍ LEKCE

FAIRTRADE
ČESKO a SLOVENSKO

VZDĚLÁVACÍ LEKCE ZÁKLADNÍ POTŘEBY

Cíle:

- ★ Účastníci a účastnice identifikují základní potřeby lidí pro to, aby mohli žít důstojný život.
- ★ Účastníci a účastnice si uvědomí rozdíl mezi potřebami a touhami.
- ★ Účastníci a účastnice rozumí, že pěstitelé kakaava si potřebují vydělat dostatek finančních prostředků pro zajištění svých základních potřeb.

Anotace: Díky této lekci z dílny Fairtrade Foundation pomocí práce s kartičkami účastníci a účastnice identifikují, co my jako lidé potřebujeme pro zajištění důstojného života. Diskutují také, jak se od sebe liší touhy a potřeby. Lekce využívá jako kontext pro učení případovou studii z kakaové farmy v Pobřeží slonoviny. Lekce je určena pro žáky a žákyně základních škol, kteří již jsou obeznámeni se základy systému Fairtrade.

Klíčová otázka: Jaké základní lidské potřeby jsou klíčové pro důstojný život?

Věk: 8+

Počet účastníků/ic: 2+

Časová dotace: 45 minut

Pomůcky:

- ★ 12 karet s potřebami a touhami, jedna sada pro skupinu 2 až 4 účastníků/účastkyň (v příloze),
- ★ příběh Theresy (v příloze),
- ★ prezentace s příběhem Theresy (www.fairtrade-cesko.cz/vzdelavani),
- ★ papíry, tužky, tabule, křídly.

POSTUP = EVOKACE + UVĚDOMĚNÍ + REFLEXE

EVOKACE (5 MINUT)

Co potřebujeme k životu

(5 minut)

Pro nastartování uvažování o základních potřebách položte skupině následující otázky. Odpovědi zaznamenávejte na tabuli nebo flipchart:

- ★ **Co potřebujete, abyste mohli být šťastní a zdraví?**
- ★ **Které z těchto uvedených věcí jsou nejméně důležité?**
- ★ **Které z těchto uvedených věcí jsou nejméně důležité?**

UVĚDOMĚNÍ (30 MINUT)

Rozdíl mezi potřebami a touhami

(10 minut)

Následující aktivita slouží k tomu, aby účastníci a účastnice mohli začít přemýšlet o rozdílu mezi potřebami a touhami. Vysvětlete jim, že **potřeba** je to, co člověk potřebuje k přežití nebo kvalitnímu životu, a **touha/přání** je něco, co je příjemné mít.

Rozdělte účastníky a účastnice na menší skupiny po 2 až 4, každé skupině rozdejte sadu karet s potřebami a touhami. Vyzvěte účastníky a účastnice, aby karty rozdělili do dvou kategorií: potřeby a touhy.

Vyzvěte skupiny, aby se s celou třídou podělili o to, o jakých pojmech vedli největší diskusi. Společně jako celá třída vytvořte na tabuli seznam, co všichni lidé potřebují, aby mohli žít zdravý a šťastný život.

Život bez dostatku financí

(10 minut)

V druhé části lekce se zaměřujeme na uvědomění si důležitosti dostatku finančních prostředků k tomu, abychom naplnili naše základní potřeby.

Vyzvěte účastníky a účastnice, aby vybrali ty karty potřeb, které je nutné zaplatit (např. zdravé jídlo, zdravotní péče...). Vysvětlete účastníkům/účastnicím, že finance na zajištění těchto základních potřeb nemají všichni lidé na světě. Bez dostatku financí může být obtížné žít zdravý a šťastný život. Mnoho pěstitelů tvrdě pracuje na získání kakaa pro výrobu našich oblíbených čokolád, přesto nedostávají za své kakao dostatečně zapláceno a nemohou žít důstojný život.

Příběh Theresy

(10 minut)

Přečtete účastníkům/účastnicím příběh Theresy (v příloze). Můžete k tomu promítnout prezentaci s doprovodnými fotografiemi, kterou lze stáhnout v části Vzdělávací lekce Základní potřeby na www.fairtrade-cesko.cz/vzdelavani. Vysvětlete příběhem, jak pomáhá Fairtrade pěstitelům naplnit jejich základní potřeby. Diskutujte ve skupině, co lze udělat pro zajištění základních potřeb pěstitelů.

REFLEXE (10 MINUT)

Dopis Therese

(10 minut)

Nyní už znáte situaci Theresy. Úkolem každého je napsat jí dopis, můžete se zaměřit na to, co byste jí přáli do budoucna nebo co byste se od ní rádi ještě dozvěděli. Podmínkou není napsat dopis celý, důležité je pokusit se o to a vytvořit alespoň část textu. Účastníci a účastnice si mohou dopisy vzájemně přečíst ve dvojicích nebo v malých skupinách. Některé dopisy můžeme na závěr přečíst před celou třídou. Nikoho do čtení nenutíme, čtou pouze ti, kteří chtějí.

PŘÍLOHY = PŘÍBĚH THERESY A KARTY POTŘEB

PŘÍBĚH THERESY

Toto je příběh o ženě. Jmenuje se Theresa a žije v západoafrické zemi Pobřeží slonoviny.

V Pobřeží slonoviny se vypěstuje nejvíce kakaa na světě. Kakao je hlavní surovinou pro výrobu čokolády. Milióny pěstitelů a pěstitelky v Pobřeží slonoviny tvrdě pracují na kakaových plantážích: sází stromky, ořezávají větve, čistí plantáž od plevele, hnojí a mulčují. Během sklizně odsekávají zralé lusky ze stromu a vydlabávají z nich boby. Ty pak nechávají fermentovat a suší je na slunci. Z vesnických skladů se pak jutové pytle plné kakaových bobů sváží na pobřeží, odkud se dál lodí a kamióny dováží do čokoládoven po celém světě.

Ačkoli pěstitelé kakaa tvrdě pracují, průměrný pěstitel kakaa si vydělá pouhých 20 korun denně. Kvůli tomu nemohou farmáři naplnit základní potřeby svých rodin.

Když byla Theresa malou holčičkou, neměla její rodina dost peněz, aby ji mohli poslat do školy. Občas neměli dost peněz ani na jídlo a chodívala spát hladová.

Nyní už je Theresa dospělá. Má osm dětí. Chce, aby její děti byly šťastné a zdravé, proto si přeje dostatek peněz pro naplnění základních potřeb. Přidala se proto do Fairtrade certifikovaného družstva a dostává teď lepší výkupní cenu za své kakaové boby. Díky zapojení do Fairtrade může Theresa se svým manželem zaplatit dětem školní poplatky, knížky a oběd ve škole.

Theresa a její děti si zaslouží šťastný a zdravý život, zaslouží si dostatek peněz pro naplnění svých základních potřeb.

**DALŠÍ VZDĚLÁVACÍ LEKCE K TÉMATU FAIRTRADE
NAJDETE V PŮVODNÍM ANGLICKÉM ZNĚNÍ
NA STRÁNKÁCH FAIRTRADE FOUNDATION**

([HTTPS://SCHOOLS.FAIRTRADE.ORG.UK](https://schools.fairtrade.org.uk))

KARTY POTŘEB A TUŽEB

ZDRAVÉ JÍDLO

ČISTÁ VODA

PŘÍSTŘEŠÍ

OBLEČENÍ

VZDĚLÁNÍ

JÍZDNÍ KOLO

ZDRAVOTNÍ PÉČE

MOBILNÍ TELEFON

ZAHRAŇIČNÍ DOVOLENÁ

POČÍTAČ

TELEVIZOR

AUTO

